

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการควบคุมการค้าเสือโคร่ง ในประเทศไทย หลักการที่สำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES) และการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญา CITES ของประเทศไทยที่เกี่ยวกับการควบคุมการค้าเสือโคร่ง โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นกฎหมายที่อนุวัติการตามอนุสัญญา CITES โดยวิเคราะห์มาตรการที่มีอยู่ว่ามีข้อบกพร่องส่วนใดบ้าง เพื่อนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายและการปฏิบัติอันเหมาะสมสำหรับประเทศไทยในอนาคตต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการควบคุมการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญา CITES ซึ่งเป็นอนุสัญญาที่กำหนดหลักการในการควบคุมการค้าเสือโคร่ง โดยเสือโคร่งถูกจัดให้อยู่ในชนิดพันธุ์ตามบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ในสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมของอนุสัญญา CITES ดังนั้น การค้าเสือโคร่งจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบที่เข้มงวด ซึ่งมีการควบคุมโดยใช้ระบบใบอนุญาตส่งออก ใบอนุญาตนำเข้า ใบอนุญาตนำผ่าน ใบอนุญาตส่งกลับออกไป เนื่องจากประเทศไทยเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาดังกล่าว จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ขึ้น เพื่อเป็นกฎหมายที่ควบคุมการค้าเสือโคร่งของประเทศไทย โดยมีมาตรการทางกฎหมายหลายมาตรการที่ช่วยให้การควบคุมการค้าเสือโคร่งมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วยมาตรการควบคุมตามพันธกรณีของอนุสัญญา CITES และมาตรการควบคุมอื่นๆของประเทศไทยเอง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 จะมีมาตรการทางกฎหมายที่ช่วยทำให้การควบคุมการค้าเสือโคร่งมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการค้าเสือโคร่งอยู่ ทั้งปัญหาเกี่ยวกับมาตรการควบคุมตามพันธกรณีของอนุสัญญา CITES เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออกหรือนำผ่านผลิตภัณฑ์จากเสือโคร่งที่ไม่ครอบคลุมถึงการนำเข้ามแดนผลิตภัณฑ์จากเสือโคร่ง ปัญหาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยาการเป็นองค์กรเดียวกัน รวมทั้งปัญหาการไม่กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนลักลอบนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านเสือโคร่งซึ่งเป็นสัตว์ป่าในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES และปัญหาเกี่ยวกับมาตรการควบคุมอื่นๆของประเทศไทย เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการไม่สามารถเพาะพันธุ์เสือ

โครงได้ ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ได้กำหนดให้การครอบครองผลิตภัณฑ์จากเสือโคร่งเป็นความผิด ปัญหาเกี่ยวกับการพิสูจน์ซากเสือโคร่งที่เป็นส่วนผสมของยาแผนโบราณ ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนทำการล่า มีไว้ในครอบครอง และค้าเสือโคร่งไม่รุนแรงเท่าที่ควร

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ให้ครอบคลุมถึงการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งผลิตภัณฑ์จากเสือโคร่ง กำหนดให้องค์กรที่จะทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยาการ เป็นองค์กรต่างกันและกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนลักลอบนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านเสือโคร่งซึ่งเป็นสัตว์ป่าในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES กำหนดให้เสือโคร่งเป็นสัตว์ป่าที่เพาะพันธุ์ได้ เพื่อที่จะสามารถมีเสือโคร่งไว้ในความครอบครองและทำการค้าได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพิ่มเติมบทนิยาม คำว่า "ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า" เพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการควบคุมผลิตภัณฑ์จากเสือโคร่งและแยกแยะความแตกต่างจาก คำว่า "ซากของสัตว์ป่า" ได้ และควรเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนทำการล่า มีไว้ในครอบครอง และค้าเสือโคร่งให้รุนแรงขึ้นด้วย